

જ્ઞાન ઊદ્ય પ્રકાશ*

— ❦ ❦ —

જૂઓ તો આ નહાનો સરખો.
નીજ રૂપ સહજ નેઈ હરખો.

સદાશિવે

રચ્યો,

તે.

ગોરપાડના મૌકિતક બ્રાહ્મણ.

છપાવી પ્રસિધ્ધ કરનાર.

મણીલાઈ હરલાલ મહેતા.

❦ ❦ ❦ ❦ ❦

અમદાવાદમાં

સમશેર બાહાદુર છાપખાનામાં છાપ્યો.

~~~~~

સંવત ૧૮૪૧ શકે ૧૮૦૭

કિંમત ૧ આના.

જ્ઞાન ઔધ પ્રકાશ*

હવની વ્યાખ્યા

પોતે ચૈતન્ય રૂપ છતાં પોતાનું રૂપ જાણતો નથી અને શરીર તેજ હું, એવું જે માને છે, એનું નામ અજ્ઞાતા, અજ્ઞાન, હવ, વ્યભી.

ધશ્વરની વ્યાખ્યા.

શરીર તે હું નથી, પણ શરીર મહિલી પોલાણમાં જે રહેલું તત્વ તેજ શરીરને જાણનારો હું, શરીરમાં હોયને શરીરથી અલગ એટલે જૂદાણું, એવું સમજની સાથે જાણે છે, એનું નામ સાક્ષી, ધશ્વર, આત્મા, પ્રહ્મ.

પરમેશ્વરની વ્યાખ્યા.

શરીરની પોલાણમાં રહીને શરીરને જાણનારો હું પ્રહ્મણું, પણ શરીરની બાહ્યરની પોલાણમાં ચૈતન્ય રૂપ વ્યાપક પરપ્રહ્મ છે તેનાથી (હું પ્રહ્મ જૂદાણું એવું જે જાણું છું, એ મારું અજ્ઞાન છે) હું પ્રહ્મ જૂદા નથી; હું અને એ એકજ રૂપ છે, આવા નિશ્ચયની સાથે સમજીને જોઈ જવું એટલે ઐક્ય થવું, એનું નામ સમબુદ્ધિ એટલે સમાધિ છે. અને સમ-

પ્રુધિમાં હું અને તું એવોતો બિલકલ ભાવજ નથી
 તેથી ત્યાં હું તું કહેવાવાળો જૂદો ભાવ હોતો નથી
 માટેજ સમજાનરૂપ સ્વપ્રકાશ સ્વરૂપ, એતુંજ નામ નિ-
 વિકલ્પ, નિર્વાચ્ય, નિર્ગુણ. નિરંજન, નિરાકાર, અવિ-
 નાશી, ઘન ચૈતન્યરૂપ સમ પરબ્રહ્મ, પરમાત્મા સ્વરૂપ.

સચ્ચિદાનંદસ્વરૂપ.

પરબ્રહ્મ પરમાત્મા ઘન જ્ઞાન રૂપ * શાંત નિર્મળ નિરંજન
 સ્તુતિ "આકાશઃ" ચારીર બ્રહ્મઃ * ચિદાકાશ ઘન જ્ઞાન
 વ્યાપક બ્રહ્મમાં એટલે
 આકાશમાં રહેલા અનંત
 બ્રહ્માંડ ગોળો અને તે ઉ-
 પરની સૂઠી તે સઘળા
 વ્યૂઠી--જીવો.
 (દેહિત્વ) દેહિત્વ દેહિત્વ દેહિત્વ દેહિત્વ દેહિત્વ
 દેહિત્વ દેહિત્વ દેહિત્વ દેહિત્વ દેહિત્વ

શ્રી

ૐ પરબ્રહ્મ પરમાત્મને નમઃ

પ્રાર્થના.

રાગ-મારૂ.

મહારે કોઈનું નહીં કામ, મહારો સલ્હાકાર છે રામ.
 રામ કરાવે તે હું કરું, વાત મન સાથે હું ધરું.
 ગુરૂ શિષ્ય ભાવે હું જૂદો, સાક્ષિત્વાતિત નથી જૂદો.
 રામ નિર્ગુણ નિરાકાર, જ્ઞાન ભરપૂર ને અપાર.
 સઘળે પ્રસરી રહ્યાં છે રામ, રામ વિના ન ઠાલો ઠામ. ૫
 રામ ચૈત્તન્યરૂપ પ્રકાશ, તેનું શરીર છે આકાશ.
 રામ સગુણ રૂપે સમઘટી, તેના પેટમાં રહ્યા તે વ્યઘટી.
 રામ સમર્થ છે સહુનો બાપ, રામ નામથી જાણે પાપ.
 રામ મૂર્તિનું ધરવું ધ્યાન, તેતો આપશે તારક જ્ઞાન.

ધ્યાન અને માનસિક પુજા.

રાગ-ઉપર પ્રમાણે.

કહું ધ્યાન ધરવાનો પ્રકાર, કુરસદ કરજો વારંવાર. ૧૦

દહમાં વિચારવાનું જે સ્થાન*, ત્યાં એક ચિત્તે ધરવુંધ્યાન.
 મંનથી મૂર્તિ બે ઉભી કરવી, તેમાંની એક દવની ગણવી.
 ખીજી મૂર્તિ રહી તે ત્હારી, તેણે પૂજા કરવી બહુ સારી.
 દેવ ભાવે ઇશ્વરથી જૂદા, માટે કરવી માનસિક પૂજા.
 મંનથી કરવા બહુ કાલાવાસા, માફી માગું બાપ દયાળા.૧૫
 દહ મ્હારો નથી પાગુ ત્હારો, માટેબાપ છે તુંજ અમારો.
 દ્રશ્ય વસ્તુને કહુધું મ્હારી, તેતો વસ્તુ છે સઘળી ત્હારી.
 આવી રીતે તન ને ધન, કરવું મંનથી અરપાણુ.
 ભક્ત આધિન છે મ્હોટો બાપ, વેદ કહ્યું ન તેનું માપ.
 મ્હેનત કરી ન જાય નકામી, કરતાં ચૂકો તેટલી ખામી.૨૦

*મસ્તકમાં એટલે માથા ઉપર તાળવાનો ખાડોછે,
 તે જગ્યાએથી નીચલી બાજુ તરફ એટલે ગળા તરફ
 એક લીંટી ખેંચીએ અને બ્રૂમધ્યે જે જગ્યાએ ચાંદલો
 કરીએ છીએ તે જગ્યાએથી આડી લીંટી ખેંચતાં, બે
 લીંટીના છેડા જે જગ્યાએ એકઠા થાય તે જગ્યાએ
 એટલે માથાના માહેલા ભાગમાં.

તાળવાનો ખાડો.

બ્રૂમધ્ય૦—^૦ધ્યાન ધરવાનું સ્થાન.

જોલીને કરવું ન આ કામ, મંને મંનને મનાવ્યાનું કામ.
 કોઈ કાળે ભાવના ફળશે, સાક્ષાત રૂપે ત્હને મળશે.
 જે માગશે તે તે દશે, તેમાં બાકી કાંઈ ન રહેશે.
 પૂર્ણ ભાવથી કરજે લક્ષિત, અંતે માગી લેજે મુક્તિ.
 સગુણ સગુણ માનવું રૂપ, તું પોતે છે મૂર્તિરૂપ. ૨૫
 નહિં કરવી મૂર્તિની નિંદા, કરોતો થાશે તમારી નિંદા.
 દહના મુખ દુઃખ જ્ઞે માનો, તો રામ સગુણ પ્રમાણો.
 સ્થિર ચિ-તે ધરજે ધ્યાન, ખીછ વાત ન ધરશે કાન.
 નિશ્ચય વાત માનજે મહારી, અનુભવી જ્ઞેતાંતો સારી.
 કહું ધારણા ધરવાનો પ્રકાર, અનુભવી જ્ઞેવામાં છે સાર. ૩૦

ધારણા અને અનન્ય લક્ષિત,

ધ્યાનથી મંન સ્થિર થાય, ત્યારે મંનનેજ મરાય;
 મંન મહાર્જ નથી પાણુ ત્હાર્જ, હર્ષ સોક નહીં હું માનું.
 મંન છોડીને થાવું શરણુ, તેથી મંન થયું અરપણુ;
 તેપણુ રામથી જૂદા રહ્યો, તેથી તેનો હું શાક્ષી થયો.
 મંન માર્યાથી થયું કામ, ત્યારે પ્રગટયા આત્મારામ. ૩૫
 મેં યુદ્ધિથી કર્યો વિચાર, મુક્તિ માગવામાં છે સાર;
 ક્ષમા કરોરે મોટા બાપ, જન્મ મરણનાં દુઃખ કાપ.

હું તું છેએ કેમ જૂદા? તું છતાં, પડી કેમ આપદા?
 રામે તારક જ્ઞાન કહ્યું, છાતી સાથે ખઝાડી કહ્યું.
 શરીર સંબધે હું તું જૂદા, તેથી પડી ત્હને આપદા. ૪૦
 હું ઘન જ્ઞાન રૂપ અપાર, તેમાં ત્હારાપણું ન લગાર.
 તું મ્હારે ઠેકાણે નથી, ખોટું હું પાણું ખેઠા ધરી;
 એવું કહીને મ્હને ઉડાવ્યો, વાયુ સંબંધથી છોડાવ્યો.
 ત્યાં હું હું નહીં ખોલાયું, તેથી હું પાણું ત્યાં ખોલાયું.
 એમ અજ્ઞાનનો કીધો નાશ, પોતે થયા જ્ઞાન પ્રકાશ. ૪૫
 પાણું રૂપ ધરી ખોધ કીધો, જૂદા ભાવથી છોડાવી દીધો.
 જ્ઞાન કાળે છેએ હું તું એક, સમ જ્ઞાનરૂપ છે મહેશ.
 પોતે પોતાનું રૂપ જાણે, જૂદું કહેવાનું તે ખોશ.
 આ અનુભવ ત્હને ખતાવ્યો, ખરો શાક્ષાતકાર કરાવ્યો.
 ધારણા ધરવાનું આ રૂળ, ત્યાંહાં હું નો નોતો મળ. ૫૦
 મેં ત્હારું તું પાણું ખાણું, જન્મ મરણનું દુઃખ ટાળું.
 મ્હારા જેવો હતો તે થયો, નિજ રૂપમાં ભેળાઈ ગયો.
 આવી રીતે નિશ્ચયથી રહેવું, નીજ રૂપથી જૂદા ન રહેવું.
 નહીં છતાં તું હતો તે ગયો, તેથી હું તારે ઠેકાણે થયો.
 એમ કહી ખતાવ્યું રૂપ, પોતે વિશ્વ સમઠી સ્વરૂપ. ૫૫
 હું નિર્ગુણ નિરાકાર, જ્ઞાનરૂપ ઘન અપાર.

વિશ્વરૂપ છે સઘળું મહાર્, સગુણ રૂપે છે સર્વે સાર.
 છે સર્વનું એકજ રૂપ, ચિદાકાશ જ્ઞાન સ્વરૂપ.
 એક રૂપે સઘળાંને જોવાં, દૈતભાવે જૂદા નવ જોવાં.
 દ્રઢ નિશ્ચય ધરી રહેવું, વિશ્વાસે અનુભવી લેવું. ૬૦
 આનું નામ અનન્ય ભક્તિ, આત્મ નિવેદનની જુક્તિ.
 આ સમાધાનની છે રીત, અદૈત થવાની આ રીત.
 આગળ કહીશ સમાધી પ્રયોગ, વિયોગ જઘને થાશે યોગ.
 હું તુંમાં રહેા છે હી અર્થ, એમાં સાંખ્ય યોગનો અર્થ;
 આવું સમજને જે રહેશે, કરતા નિરાકાર ન કહેશે. ૬૫
 કર્તા નિરાકાર કહી ખરાડે, સમજ્યા વિના માથાં પછાડે.
 દૈત ભાવે હરી જીવે જૂદા, તેનાથી તે જૂદા ને જુદા.
 કરે દૈતથી નિરાકાર ભક્તિ, તેની કયાંથી થવાની મુક્તિ.
 દૈત ભાવને પેહેલો બાજો, નીજરૂપ પોતાનું ભાજો.
 શરીર રાખાને જાણું મરી, પછી રહેશે તે વશતુ ખરી. ૭૦
 મૂવો^૧ મૂવાની ગત જાણે, જીવતો^૨ ખીજને વખાણે.
 શેઠયું બી વાવે નહીં ઉગે, હુંપાણું ગયું તે નહીં ફરે.
 શેઠ્યાં બીમાં હોય મીઠાશ, અદૈતમાં છે સર્વાવાસ.

૧ જ્ઞાની.

૨ અજ્ઞાની.

પોતે ખોટો કરી થાય ખરો, તેના કદી કાળે ન મરો.
 હું પાણું ખોયાનું મ્હોટું કામ, પછી રહેશે આત્મારામ. ૭૫
 સમજી વિશ્વથી જૂદા ન રહેશે, વસ્તુ જોઈ રામ નામ લેશે.
 અનન્ય ભક્તિ સર્વથી સારી, અનુભવી જીવે વિચારી.
 સમજીને રહેવામાં છે સુખ, આજીવન જીવે હોયે દુઃખ.
 પોત પોતાનો અનુભવ ફળશે, ખીજને તે ક્યાંથી મળશે.

રામ બુદ્ધિ (સમાધ) અને

પરાલિપ્ત.

દેવાધી છો દેવ દયાળ, હું છું દાસ તમારો બાળ. ૮૦
 તમે મૂર્તિ રૂપે બોધ કીધો, સાક્ષીત્વાતિત કહી દીધો.
 એથી ઘાટાળામાં હું પડ્યો, હજી રસ્તો ખરો નહીં જડ્યો.
 શરીરે કરી થાય વ્યવહાર, તેના હું છું જાણનાર.
 દહમાં વાયુ રહિત હું રહું, પોલ અંધારા રૂપે છઠ્ઠો.
 ન્હોય મૂર્તિનું ત્યાં ભાન, માત્ર જાણવાનું છે જ્ઞાન. ૮૫
 જ્ઞાને કીધા કાલાવાલા, તેથી પ્રગટયા દેવ દયાળા.
 જ્ઞાન રૂપે હરી? ત્યાં મળ્યા, ખંને એકથ થવાથી ભળ્યા.

૩ ખીજ એટલે અજ્ઞાન ભાવથી રહેલા જૂદા તે.

૧ ચિદાકાશ.

(પછી)થયો વાદળ રૂપ ઉજસ, કાટી થયો નિર્મળ કાશર.
શાંત નિર્મળ ચિદ્રાકાશરૂ, ચૈતન્ય રૂપ સ્વપ્રકાશ.

કદપના વિનાનું છે ધામ, અવાચ્ય અવિચળ નામ. ૯૦
નીરવયવ નિર્વિકારી, પરમ સુખ છે આનંદકારી.
અરૂપ અજન્મ અનામી, બોલીએ એટલી છે ખામી.
શ્વાસ વિનાનું છે ધામ, પણ બે ભાનનું નહીં સ્થાન.

દહ સૃષ્ટીનું નહીં ભાન, સમ જ્ઞાતા જ્ઞાનવાન.
આનું નામ સમાધિ પ્રયોગ; વિયોગ છુટતાં થયો યોગ.૯૫
ન્યતિરેક જ્ઞાનની આ રીત, સત્ય છે સાક્ષીત્વાતિત.
અનુભવે અપરોક્ષ જ્ઞાન, મિથ્યા વિશ્વનું સાક્ષી જ્ઞાન.
આ સ્થિતી થોડો કાળ રહે, પણ અનુભવ જતો ન રહે.
આ અનુભવની નીશાણી, મેળવી લેવી એ એધાણી.
સ્થિતિ કાળે કહ્યું નવ જાએ, દૈત ભાવે કરી કહેવાએ.૧૦૦
પાછું શરીરનું થાએ ભાન, એનું નામ અન્વય જ્ઞાન.
જ્ઞાન થયા પછીની ભક્તિ, તે કહેવાય પરાભક્તિ.
કહી સ્થિતી સદોદિત ધરવી, કદી કાળે નહીં વીસરવી.

૨ નિર્મળ પાણીના રંગ જેવો સ્વચ્છ પ્રકાશ.

૩ ચૈતન્યરૂપ પ્રકાશ.

દ્રઢ વિશ્વાસ રાખી રહેવું, સાક્ષીત્વાતિત થઈ સેહેવું.
 (જેમ) સ્વન્યમાં હોય જનગૃતિ જ્ઞાન, થાય સુખને કુઃખ
 સમાન. ૧૦૫
 (તેમ) જનગૃતિમાં હોય વ્યતિરેક જ્ઞાન. હર્ષ શોક સર્વસમાન.
 હું પાછું થયું પ્રહાર્પણ, સઘળું થાએ પ્રહાર્પણ.
 નિરિચ્છુથી થાય વ્યવહાર, તેમાં બાધ ન આવે લગાર.
 જ્ઞાનમાં અજ્ઞાનનો નાશ, જ્ઞાનીનો છે સર્વાવાસ.
 જગત દેહનું ત્હેને ન ભાન, ઘન જ્ઞાન રૂપ જ્ઞાનવાન. ૧૧૦
 હોય અનિયમિત વ્યવહાર, તેનો કહેતા ન આવે પાર.
 તેને શોક ગમે તેમ કહેશે, પોતે આનંદ રૂપ રહેશે.
 દ્રઢ અભ્યાસે સ્થિતિ હોએ, વીરજ્ઞા તે કાયક હોએ.
 દ્રઢ અભ્યાસે દ્રઢતા આવે, વળગી રહ્યાથી તેમાં ફાવે.
 હું નો ગાંઠ છોડીને વળગો, કઢીં કાળે ન રહેશે અળગો. ૧૧૫
 જ્ઞાન બાધ છે આનંદકારી, કહે છે આલમ દુનિયાસારી.
 મહા વદી શાદસ ભૃગુવારી, (સાલ) ૧૮૪૧ સુખકારી.
 પૂર્ણ એ તીથિએ બાધ કીધો, હું નો મળ છોડી મેં દીધો.
 જ્ઞાન બાધ કરતાનું નામ, સદાશિવ દેહનું નામ.
 રહને નથી દેહ અભિમાન, હર્ષ શોક છે બેહુ સમાન. ૧૨૦
 શરીર સાથે છતાં છું અસંગ, સદાશિવ રૂપ અવ્યંગ.

મહારાં દોઈ નહીં મા બાપ, હું વિનાનો અજન્મા અમાપ.
 સદ્ગુરુએ ઉપદેશ્યું મહને, જ્ઞાનબોધ કહું સરવને.
 દોઈ કહેશે કર્યું આલ વાઈ, એમાં શું કીધું બહું સારું.
 શબ્દ જાળનું નહીં અહીંકામ, જાળ બાળવાનું આકામ.
 લાંબા રસ્તો બતાવે તે ખોટો, ટૂંકામાં કહે તે સાધુ મોટો.
 પરમ અર્થ જાણવાનું કામ, અનાહીસું ન પાડવુંકામ.
 સમજાય તો સમજી રહેવું, નહીંતો સાધુને પૂછી લેવું.
 જેને મોટાઈનું છે માન, નહીં તેને અનુભવી જ્ઞાન.
 ડોળ ધરે વિદ્વાતાનો મોટો, કરે શબ્દ અર્થ તે ખોટો. ૧૩૦
 લંબાણે નાખ્યા ધૂંચવી મારી, ન કહી વાત ટૂંકામાં સારી.
 ટૂંકામાં કર્યો બોધ પ્રકાશ, મોટો વેદાક્ત ધર્મ પ્રકાશ.
 વિષયુ બ્રહ્મચારી રૂપે કીધો, આલમ દુનિયામાં લાવી દીધો.
 સઘળાં જ્ઞાનનાં છે અધિકારી, જન જાતીનાં નર નારી.
 એમાં કરશે જે મારા મારી, તે હોય સદા અવિચારી. ૧૩૫
 કૃપા કરો દયાળું બાપ, સૌના મન ગૃહી થાઓ આપ.
 કૃપા દ્રષ્ટી ત્હમરી હોવી, આલમ દુનિયા સુખી. હોવી.
 સદાકાળ છે મહારી સ્તુતિ, હું વિનાની છે અનન્ય મતિ. ૧૩૮

સમાપ્ત.

ભક્તિ અને બોધનાં પદ.

દૈત ભક્તિ*. ૫૬ ૧ હું રાગ મારૂ.

(ઓ) મહારા નાથ હુપી કાં બેઠો રે, તું ક્રેમ નથી દરશન દેતોરે.
ટેક.

ભૂખ તરસ વેઠું તહારે માઠરે, શિવ શિવ ભજું દીન રાતરે. મહા.
તન મન ધન^૧ છે સરવે તહારે, મનહું લાગી રહ્યું છે મહારે. મહા.
ભક્ત વત્સલ ભગવંતરે, દર્શન આપી આણી અંતરે. મહા.
કૃપા કરો દિનાનાથરે, મજ રાખો તહમારી સાથરે. મહા.
સદાશિવની છે વિનંતરે, પ્રકટ થઇને આપો મુક્તિરે. મહા.

વિશ્વ એજ વિશ્વેશ્વરનું દર્શન

અને અન્યન ભક્તિ*.

૫૬ ૨ બું-રાગ મારૂ.

સદ્ ગુરૂ જ્ઞાન રૂપ, નિર્ગુણ રૂપ અરૂપ. ૧૪૫
નિરંજન નિરાકાર, ભરપૂર સદા અપાર.

* શરીર તેજ હું માટે ધધિરથી હું બુદ્ધો, એવું માનીને
પોતાના શરીરની પચ જ્ઞાનેદ્રી અને પંચ કર્મેદ્રીએ
કરી, અને પોતાના મંત્રે કરી વ્યબટી જીવ ધધિર
ભક્તિ કરે તે.

૧ પંચ વીષય રૂપી જગન.

* શરીર, દક્ષિને મંત્ર તે હું નથી પણ એ સધ-

સગુણાકારે વિશ્વ રૂપ, જુદા નામે જૂઝવાં રૂપ.
 જ્યાં જોઈ ત્યાં તો તું છે, તું વિના ખીજે કો નહીં છે.
 તું જોલે ચાલે ને સૂણે, રડે હસે ને ખહુ ગુંણે.
 ખાએ પીએ ને તું સૂએ, સઘળું જાણે ને વળી જૂએ.
 કર્મ કરી અકરી અનાદિ, તારો મર્મ ન જાણે પ્રમાદી.
 જ્યારે દહાલિમાન મેં છોડ્યો, ત્યારે ભકિત ભાવમાં દોડ્યો.
 જોઈ જોઈ કર્યો મેં વિચાર, મજ શરીર નહીં વિશ્વ બહાર
 શરીર સ્થીર રાખી હું બેઠો, હું નો પાર કાઢવા પેઠો.
 પાર કાઢવા ગયો જ્યારે, હું હાથ ન આપ્યો ત્યારે. ૧૫૫
 વિચારથી પડ્યું સવળું, જુદા ભાવથી હું અવળું.
 જુદા ભાવનો કર્યો નાશ, ઐક્ય ભાવે જ્ઞાન પ્રકાશ.
 હુંપણું જોતામાં તો ગયું, શા માટે વિશ્વરૂપ થયું.
 જુદા ભાવે હું હતો જીવ, માટે વિશ્વરૂપ થયા શિવ.
 કરીને રહે અજગો શિવ, માની લે હૃદયે સોક જીવ. ૧૬૦
 અજ્ઞાન ભાવે હું હતો એમ, જ્ઞાન ભાવે જેમનો તેમ.
 ઐક્ય ભાવમાં છે સદા સુખ, કોઈ કાળે નહોતો દુઃખ.
 સદાશિવ છે આનંદ કારી, નિશ્ચય વાત માનજો મારી.

જાનો હું સાક્ષી, ઇશ્વરથી જુદો નથી એમ સમજ
 વ્યઘટી ઇશ્વર સમઘટો ઇશ્વરની જે ભકિત કરે છે--ગુ-
 ણ ગાય છે તે.

પરાલકિત × (જ્ઞાનાત્તર કાળની લકિત)

૫૬ ૩ જી--રેખતો.

હું નથી પાણુ, છે પ્રભરે,

પ્રભથી થયું પ્રભારપાણુરે.

૧૬૫

હર્ષ સોક છે, પ્રભનારે—પ્રભથી થયુંં

માન અપમાન, પ્રભનારે—પ્રભથી થયુંં

લાલ હાનિ, સૌ પ્રભનારે—પ્રભથી થયુંં

ખાન પાન છે, પ્રભનારે—પ્રભથી થયુંં

બોલ ચાલ છે, પ્રભનારે—પ્રભથી થયુંં ૧૭૦

છે સઘળાં, પ્રભનારે—પ્રભથી થયુંં

થાય ને સઉ, પ્રભનુરે—પ્રભથી થયુંં

થશે ને થયું, તે પ્રભનુરે—પ્રભથી થયુંં

જપ તપ છે, પ્રભનારે—પ્રભથી થયુંં

ધ્યાન જ્ઞાન છે, પ્રભનારે—પ્રભથી થયુંં ૧૭૫

વિશ્વરૂપ છે, પ્રભનુરે—પ્રભથી થયુંં

હું નથી પાણુ કહે છે પ્રભરે—પ્રભથી થયુંં

× હું સાક્ષી ઐટલે વ્યઠી ઇશ્વર નથી, અને ને છે
તે તેજ છે, એવું સમજ્યા પછી સૃષ્ટિ સાથે ઐક્ય
રહેવાના સ્મરણથી ને વ્યવહાર થાય છે તે.

બોધ રૂપ—પદ ૧ હું—રાગ કાફી.

મત ધરીયા અભિમાન, જવડા, મત ધરીયા અભિમાન.ટેક
મૂળ રૂપકા બેદ ગીનતહો, ત્રીપુટી જવડો જ્ઞાન—જવડાં
લક્ષ્યોર્થાશી ફેરા ફિરોગે, ફિર પાવેગા નામ—જ૦૧૮૦
દહકું દખન હારહી જૂદા, મત ધર દહ ગુમાન—જ૦
જગૃત પનમેં સુખ દુઃખ ગીનતા.નિંદમેં સખહી સમાન જ૦
સ્વપ્નકાતો આર રંગ ન્યારા, તુરીયાસેં સુખ ધામ—જ૦
એ જગ સખહી શિવ રૂપહે, ધરલો પ્રભુજીકો ધ્યાન—જ૦
પ્રભુ કૃપાસેં પાર પાવેગા, દખો આનંદકો ધામ—જ૦૧૮૫
સદાશિવ રૂપ યુકર બોલે, છોડો દહ અભિમાન—જવડાં

પદ ૨ જી.—રાગ જંગલો.

માયા મોહ જળમાં, તું ફસી રહ્યારે—ટેક
મહારૂં તહારૂં કરતાં, દહ છોડી જવરે—માયાં
દહ ન થશે તહારો, તો કોણ સાર્યારે—માયાં
છે દહથી દહી જૂદા, તું સાક્ષી ભૂતરે—માયાં ૧૮૦
મૂળ કારણ શિવ તે, નિમિત્ત સમઠીરે—માયાં
કાર્ય સમઠી સૃષ્ટિ છે, તેમાં તું વ્યઠીરે—માયાં
સદા શિવ રૂપ. તેને બીજું નથીરે—માયાં
તેમાં સમઠી વ્યઠી ને તું, સાક્ષી નાહીરે. માયાં
સદાશિવ મંગલ, સચ્ચિદાનંદરે—સદાશિવ ૧૮૫
શિવ શિવાય બીજું, નથી સત્ય કાંઈરે—સદાશિવ
એવા તમે રહો, સદા શિવ રૂપરે—સદાશિવ

૫૪ ૩ જી—રાગ પરજ.

વિચારીને તું જ્ઞેનીરે, શરીર પીંજરું તું નથી—ટેક
 શરીરને તું હું કરી માને, એ ત્હારું અજ્ઞાન.
 જન્મ મરણ ફેરાનું બીજ જે, ત્હારું દહ અભિમાન. વિ.
 દહમાં રહીને દહથી જૂદા, તું છે આકાશરૂપ.
 દહાભિમાનનો ભાવ મટે ત્યારે, થાય તું સાક્ષી રૂપ. વિ.
 આકાશમાં જ્યારે વાયુ લે ત્યારે, થાએ સ્ફુગા હું.
 વાયુનો જ્યારે નાશ કરે ત્યારે, નથી કહેવાતું હું.
 હું તું ના તું ભાવ વગરનો, સચ્ચિદાનંદ સ્વરૂપ. ૨૦૫
 વ્યાપક ભરપૂર છે અવિનાશી, ચૈતન્યમય જ્ઞાન રૂપ. વિ.
 સમ બુદ્ધિના ઐક્ય ભાવથી, રાખો દ્રઢ વિશ્વાસ.
 અજન્માને જન્મ નથી, તો શાનો કરવો નાશ. વિ. ૨૦૮

સમાપ્ત.

ગુરુગીતા મધ્યેનોશ્લોક.

બ્રહ્માનંદં પરમસુખં કેવલં જ્ઞાનમૃતિં ॥
 ઢંદ્વાતીતંગગનસદૃશં તત્ત્વમસ્યાદિલક્ષ્યં
 એકં નિત્યં વિમલમચલં સર્વધિસાક્ષીભૂતં ॥
 જાવાતીતં ત્રિગુણરહિતં સદ્ગુરુતન્નમમિ

ભાદર ખખર*

સત્ પુરુષ વિભાજ્યાવા પ્રજ્ઞચારીનાં રચેલાં, વેદાક્ત ધર્મ પ્રકાશ, વિગેરે પુસ્તકો મળતાં નથી. સખખ આ સત્પુરુષનો વેદાક્ત ધર્મ પ્રકાશ ખિજ ભાષામાં વિસ્તારથી થયેલો છે ન તેમાં સુખદાયક રાજ્યપ્રકરણ અને સહજ સ્થિતિ નિપદનો સમાવેશ કરેલો છે. તે પ્રમાણે સરળ અને શુદ્ધ ગૂજરાતી ભાષામાં અનુભવી પુરુષના હાથથી તૈયાર થાય તો, વાંચનારાઓને મોટું લાભકારક થઈ પડે અને ધર્મની ખાખતમાં એવા પુસ્તકની ઘણી જરૂર છે. પરંતુ એ કામ શ્રમ અને મૂલમાં ભારી માટે ૫૦૦ પ્રતના ગ્રહાકો મળી આવે તોજ તે ખાખતનો આરંભ કરાવવાનો વિચાર છે. માટે જેટલી પ્રત લેવી હોય તેટલીને માટે જગ્યાસુએ પોતાના નામ ઠામની સૂચના કરશે તો અમે ઉપકાર માનીશું. આ પુસ્તકની દર પ્રતની કિંમત પાંચ રૂપીઆ પડશે.

એ મહાત્માનો રચેલો ભાવાર્થ સિંધુ ગ્રંથ મરાઠીમાં છે તેનું ગૂજરાતી ભાષાંતર કરાવવા માંડ્યું છે. તેના અગાઉથી થનાર ગ્રાહકને આઠ આના અને પાછળથી થનારને હસ આના કિંમત પડશે.

એ મહાત્માએ ચતુરશેકી ભાગવતનો ગૂજરાતીમાં અર્થ કરેલો તે અમે છપાવ્યો છે, એની કિંમત એક આના છે.

મણીલાઈ હરલાલ મહેતા

અંખાઈ, કાલવાદેવીના રસ્તાપર

નારાયણ હાબોલકરની પાડીમાં.

